

Η ποιότητα ζωής ασθενών με μέτρια έως σοβαρή ψωρίαση στην Ελλάδα: αποτελέσματα από μία συγχρονική μελέτη

Γαρυφαλλιά Στεφάνου¹, Γεωργία Κουρλαμπά¹, Ειρηναίος Βαμβακούσης², Σουλτάνα Κουκοπούλου², Ιωάννης Υφαντόπουλος³

¹ ECONCARE O.E., Αθήνα

² ΕΠΙΔΕΡΜΙΑ, Πανελλήνιος Σύλλογος Ασθενών Με Ψωρίαση Και Ψωριασική Αρθρίτιδα, Θεσσαλονίκη

³ Οικονομικά της Υγείας, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα

Σκοπός

Τα δεδομένα που αφορούν στην ποιότητα ζωής ασθενών με μέτρια/σοβαρή ψωρίαση στην Ελλάδα είναι περιορισμένα, ειδικά τα τελευταία χρόνια μετά την προσθήκη στη φαρέτρα των δερματολόγων και νέων, πολύ αποτελεσματικών, βιολογικών θεραπειών.

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η εκτίμηση της ποιότητας ζωής ασθενών με μέτρια/σοβαρή ψωρίαση και η διερεύνηση των παραγόντων που μπορεί να την επηρεάζουν.

Υλικό & Μέθοδος

Μια συγχρονική μελέτη πραγματοποιήθηκε το *Μάρτιο-Απρίλιο του 2021*. Στη μελέτη συμμετείχαν ενήλικες με μέτρια-σοβαρή ψωρίαση, μέλη του πανελληνίου συλλόγου ασθενών «ΕΠΙΔΕΡΜΙΑ».

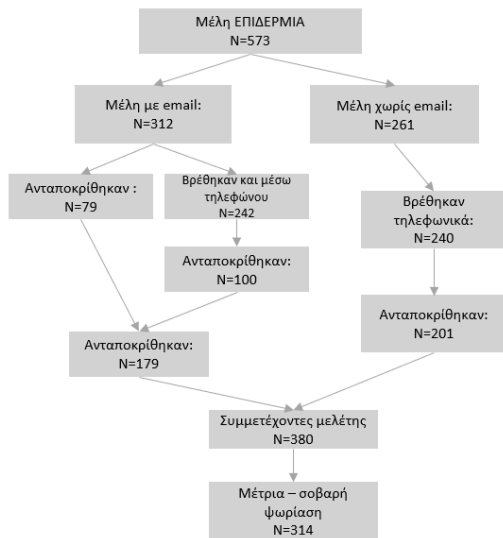
Μέσω ενός δομημένου ερωτηματολογίου συλλέχθηκαν δεδομένα που αφορούσαν σε:

- κοινωνικό-δημογραφικούς παράγοντες,
- ιστορικό ασθένειας,
- συννοσηρότητες,
- τρέχουσα θεραπεία,
- αυτό-αξιολόγηση της σοβαρότητας της νόσου (saSPI-s), και
- ποιότητα ζωής μέσω του Δερματολογικού Δείκτη Ποιότητας Ζωής (DLQI), το σκορ του οποίου κυμαίνεται από 0 έως 30.

Στατιστική ανάλυση:

Τα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων περιγράφονται με απόλυτες και σχετικές συχνότητες (%).

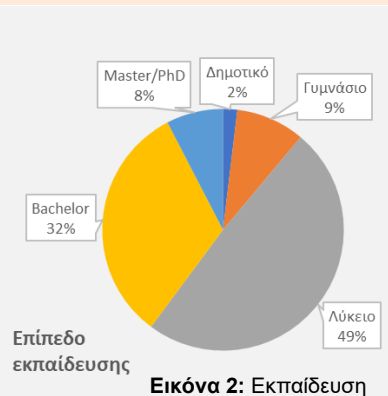
Για τη διερεύνηση της συσχέτισης της επίπτωσης της ποιότητας ζωής με δημογραφικά χαρακτηριστικά, ιστορικό ψωρίασης και στοιχεία θεραπείας πραγματοποιήθηκαν μονοπαραγοντικοί και πολυπαραγοντικοί έλεγχοι με λογιστική παλινδρόμηση, όπου το DLQI score ομαδοποιήθηκε σε δύο κατηγορίες (καμία/μικρή/μέτρια επίπτωση στην ποιότητα ζωής, πολύ/πάρα πολύ μεγάλη επίπτωση στην ποιότητα ζωής).

Εικόνα 1: Flowchart συμμετεχόντων

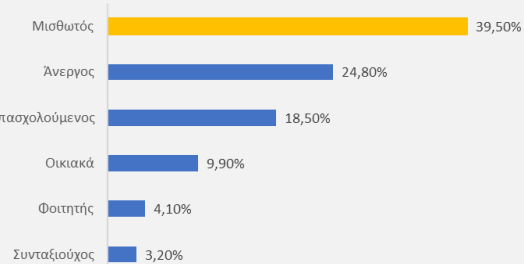
Στη μελέτη συμμετείχαν 314 ενήλικες:

- Το 54,8% ήταν γυναίκες
- η διάμεση (1^ο, 3^ο τεταρτημόριο) ηλικία ήταν 54 (44, 63) έτη.

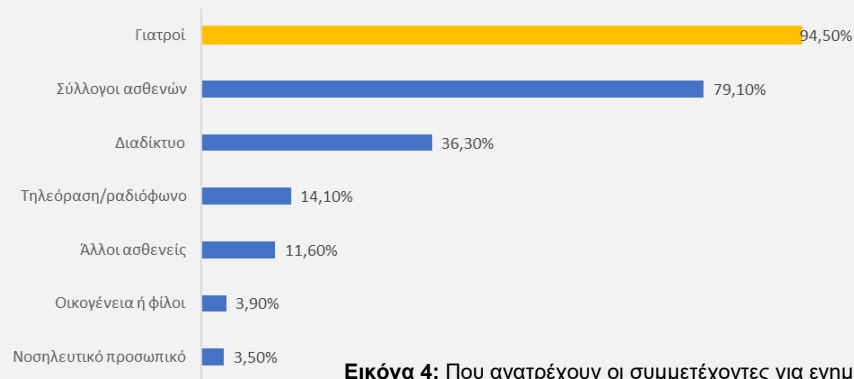
Εικόνα 2: Εκπαίδευση

Επαγγελματική κατάσταση

Εικόνα 3: Επαγγελματική κατάσταση

Πηγή πληροφόρησης για την ψωρίαση

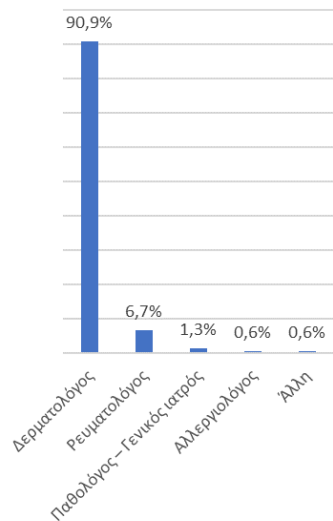

Εικόνα 4: Που ανατρέχουν οι συμμετέχοντες για ενημέρωση;

Το 81,5% των συμμετεχόντων διαγνώστηκε μετά την ηλικία των 40 ετών.

Εικόνα 5: Ειδικότητα που διέγνωσε την ψωρίαση

Πίνακας 1: Κλινικά χαρακτηριστικά ψωρίασης

Κλινικά χαρακτηριστικά, n (%)	N=314
Μορφή ψωρίασης[†]	
Κοινή κατά πλάκας	299 (95,2%)
Σταγονοειδής	32 (10,2%)
Ερυθροδερμική	18 (5,7%)
Φλυκταινώδης	17 (5,4%)
Ανάστροφη	27 (8,6%)
Σοβαρότητα της νόσου (βάσει διάγνωσης)	
Μέτρια	158 (50,3%)
Σοβαρή	156 (49,7%)
Σοβαρότητα της νόσου (βάσει saSPI-s)	
Ήπια	161 (51,3%)
Μέτρια	129 (41,1%)
Σοβαρή	24 (7,6%)

[†]Κάθε συμμετέχοντας μπορούσε να επιλέξει περισσότερες από μία μορφές
saSPI-s: self-assessment Simplified Psoriasis Index-severity

Πίνακας 2: Συννοσηρότητες συμμετεχόντων

Συννοσηρότητες, n (%)	N=314
Ασθενείς με ≥1 συννοσηρότητα	
Αριθμός συννοσηροτήτων	
1	121 (83,4%)
2	19 (13,1%)
≥3	5 (3,4%)
Συννοσηρότητες[†]	
Ψωριασική αρθρίτιδα	77 (53,1%)
Καρδιαγγειακές νόσοι	28 (19,3%)
Διαβήτης	21 (14,5%)
Αγχώδεις διαταραχές	13 (9,0%)
Κατάθλιψη	11 (7,6%)
Φλεγμονώδης νόσος εντέρου	6 (4,1%)
Άλλο	19 (13,1%)

[†]Κάθε συμμετέχοντας μπορούσε να επιλέξει περισσότερες από μία

Το 97,5% όλων των συμμετεχόντων ήταν υπό θεραπεία.

Εξ αυτών:

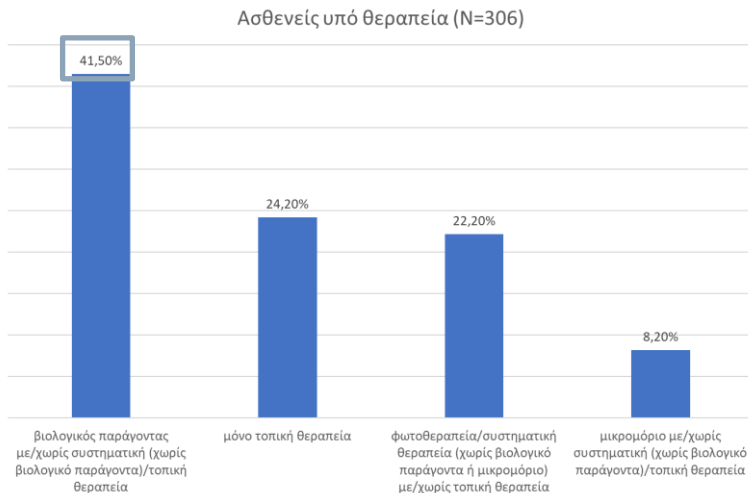
- Το 79,7% λάμβανε τοπική θεραπεία σε συνδυασμό ή χωρίς με άλλα είδη θεραπείας.
- Σχεδόν οι μισοί λαμβάνανε βιολογική θεραπεία ή μικρομόριο σε συνδυασμό ή μη με φωτοθεραπεία/τοπικές/συμβατικές συστηματικές θεραπείες

Πίνακας 3: Είδος και διάρκεια θεραπείας

Είδος Θεραπείας, ν (%)	N=306
Εναλλακτικές Θεραπείες/ Ομοιοπαθητική	16 (5,2%)
Τοπική Θεραπεία	244 (79,7%)
Φωτοθεραπεία, κυκλοσπορίνη, μεθοτρεξάτη, acitretin	76 (24,8%)
Αναστολείς TNF-a	63 (20,6%)
Αναστολείς ιντερλευκίνης -17	31 (10,1%)
Αναστολείς ιντερλευκίνης -12/-23	30 (9,8%)
Αναστολείς ιντερλευκίνης -23	3 (1,0%)
Αναστολέας PDE4	25 (8,2%)
Διάρκεια Θεραπείας, μήνες	N=148
Διάμεσος (Q1 – Q3)	24,0 (12,0 - 24,0)
Διάρκεια Θεραπείας βιολογικών παραγόντων, μήνες	N=124
Median (Q1 – Q3)	24,0 (12,0 - 28,5)

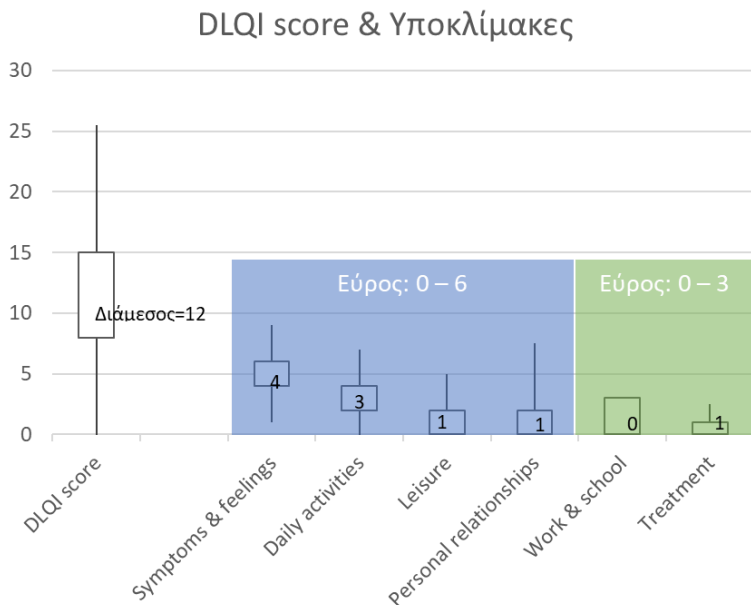
TNF: tumor necrosis factor, PDE: phosphodiesterase, Q1: 1^ο τεταρτημόριο, Q3: 3^ο τεταρτημόριο.

Εικόνα 6: Συνδυασμοί θεραπευτικών επιλογών

- Η πιο συχνά χορηγούμενη βιολογική θεραπεία ήταν οι αναστολείς TNF-a.
- Το 44,9% λάμβανε την θεραπεία του συστηματικά.

Εικόνα 7: DLQI score

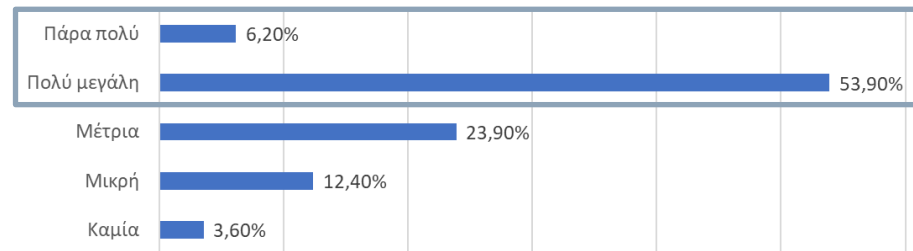

Το **60% των συμμετεχόντων** δήλωσαν ότι

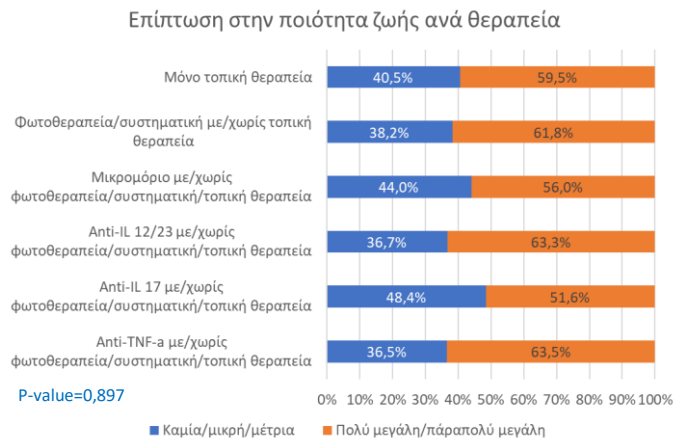
- η επιβάρυνση που προκαλεί η ψωρίαση στην ποιότητα ζωής τους είναι **πολύ/πάρα πολύ μεγάλη**,
- με το διάμεσο (1ο, 3ο τεταρτημόριο) σκορ DLQI να είναι 12 (8, 15).

Εικόνα 8: Επίπτωση της ψωρίασης στην ποιότητα ζωής

Επίπτωση στην ποιότητα ζωής (βάσει DLQI)

Εικόνα 9: Ποιότητα ζωής και θεραπευτικό σχήμα

Σε μονοπαραγοντικό επίπεδο δεν εντοπίστηκε στατιστικά σημαντική διαφορά στην επίπτωση της ποιότητας ζωής ανάμεσα στα διάφορα είδη θεραπειών.

Η πολλαπλή λογιστική παλινδρόμηση έδειξε ότι:

- οι **άνδρες** είχαν **65% μικρότερα odds** να έχουν «πολύ μεγάλη/πάρα πολύ μεγάλη» επίπτωση στην ποιότητα ζωής τους σε σχέση με τις γυναίκες.
- οι **νεότεροι** ασθενείς είχαν **καλύτερη** ποιότητα ζωής (OR: 0,71).
- Όσο **αυξάνει η σοβαρότητα** της νόσου, **δυσχεραίνει η ποιότητα ζωής** των ασθενών.

Πίνακας 4: Αποτελέσματα λογιστικής παλινδρόμησης

	Επίπτωση στην ποιότητα ζωής * [N=291]			
	Αδρός OR (95% CI)	p-value	Σταθμισμένος OR (95% CI)	p-value
Φύλο [άνδρες vs. γυναικών]	0,47 (0,30, 0,74)	0,001	0,35 (0,20, 0,62)	<0,001
Ηλικία, δεκαετίες	0,82 (0,69, 0,97)	0,020	0,71 (0,57, 0,89)	0,002
Ψωριασική αρθρίτιδα [Ναι vs. Όχι]	1,07 (0,63, 1,81)	0,810		
Χρόνος από τη διάγνωση, έτη	0,99 (0,97, 1,01)	0,397		
Τρέχουσα θεραπεία		0,900		0,317‡
Μόνο τοπική θεραπεία	Ref		Ref	
Φωτοθεραπεία/Συστηματική με/χωρίς τοπική θεραπεία	0,87 (0,35, 2,17)	0,762	0,74 (0,34, 1,60)	0,440
Anti-TNF-α με/χωρίς συστηματική/τοπική θεραπεία	1,19 (0,59, 2,37)	0,629	0,46 (0,19, 1,10)	0,081
Anti-IL 17 με/χωρίς φωτοθεραπεία/συστηματική/τοπική θεραπεία	0,73 (0,31, 1,69)	0,459	0,31 (0,11, 0,89)	0,030
Anti-IL 12/23 με/χωρίς φωτοθεραπεία/συστηματική/τοπική θεραπεία	1,18 (0,49, 2,83)	0,714	0,58 (0,20, 1,66)	0,312
Μικρομόριο με/χωρίς φωτοθεραπεία/συστηματική/τοπική θεραπεία	0,87 (0,35, 2,17)	0,762	0,51 (0,17, 1,52)	0,225
Σοβαρότητα νόσου (saSPI-s)		<0,001		<0,001‡
Ήπια	Ref			
Μέτρια	4,84 (2,88, 8,13)	<0,001	7,02 (3,80, 13,0)	<0,001
Σοβαρή	9,82 (2,81, 34,3)	<0,001	17,4 (4,40, 68,6)	<0,001
Συμμόρφωση στη θεραπεία [Όχι ¹ vs. Ναι ²]	1,23 (0,77, 1,95)	0,384		

Ref: ομάδα αναφοράς

‡ Wald test for overall test of categorical variable.

¹Ερχώ να πάρω τη θεραπεία μου, ²Παίρνω τη θεραπεία μου συστηματικά.

*Εξαρτημένη μεταβλητή: 0:καμία/μικρή/μέτρια επίπτωση, 1: πολύ/πάρα πολύ μεγάλη επίπτωση στην ποιότητα ζωής

saSPI-s: self-assessment Simplified Psoriasis Index-severity

Η παρούσα μελέτη ανάδειξε ότι:

- υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης της ποιότητας ζωής των ασθενών με μέτρια/σοβαρή ψωρίαση στη χώρα μας,
- αναδεικνύοντας την ανάγκη για την υιοθέτηση νεότερων ακόμα πιο αποτελεσματικών θεραπειών.